

Evaluatie uitgebreide pilot Overbetuwe Doet – mei 2019

INHOUD

Samenvatting	1
Inleiding	2
Werkwijze Overbetuwe Doet	3
Resultaten	4
Conclusies en aanbevelingen	9

SAMENVATTING

De pilot Overbetuwe Doet is gestart toen we - na evaluatie van de gemeentelijke subsidieregelingen voor inwonersinitiatieven - zochten naar een werkwijze die MEER MOGELIJK MAAKT en die MAKKELIJKER, TOEGANKELIJKER en DUIDELIJKER is. Overbetuwe Doet is een **centraal, extern én digitaal platform** dat initiatieven van inwoners verbindt aan geld dat de gemeente *via inwoners* beschikbaar stelt. Het **doel** is om inwoners en organisaties te *stimuleren om initiatieven te nemen en uit te voeren*. Na een proef in Heteren (2017/2018) en vervolgens óók in Valburg en Elst-Noord (2018/2019) komen we tot de volgende conclusies.

Overbetuwe Doet MAAKT MEER MOGELIJK

Overbetuwe Doet resulteerde in 50 aangemelde initiatieven, waarvan 33 al uitgevoerd of in uitvoering zijn. Slechts één initiatief spaarde te weinig voor uitvoering; 16 initiatieven sparen nog. Via de subsidieregeling van het Fonds Maatschappelijke Initiatieven werden in 2 jaar (2016/2017) 46 van de 111 aanvragen voor héél Overbetuwe ondersteund. Overbetuwe Doet levert naast geld ook draagvlak, vrijwilligers, deelnemers, middelen en sociale contacten op.

Overbetuwe Doet is MAKKELIJKER

Bijna 80% van de gebruikers geeft een voldoende voor de gebruiksvriendelijkheid van het platform www.overbetuwedoet.nl. Hetzelfde geldt voor het aanmelden van initiatieven (wel oké of eenvoudig). 1 op de 5 initiatiefnemers vond het aanmelden moeilijk en heeft hulp gevraagd of kwam er uiteindelijk toch uit. Het contact met de regisseur maakt veel initiatieven beter.

Overbetuwe Doet is TOEGANKELIJKER

Door de nieuwsbrief van Overbetuwe Doet op de deurmat of via via kwamen initiatiefnemers op het idee om mee te doen. Door inzet vanuit dorpsraden, #Heteren Sociaal, Het Zwarte Schoap en buurtverbinders werd Overbetuwe Doet snel omarmd en waren in Heteren en Valburg de activeringspercentages hoog. Dat het minder over regels en voorwaarden gaat en meer over de meerwaarde van het initiatief voor het dorp, spreekt initiatiefnemers aan. Uit een enquête onder inwoners volgt dat 60% Overbetuwe Doet in de toekomst (waarschijnlijk) zal gebruiken voor de realisering van een idee.

Overbetuwe Doet is DUIDELIJKER

Bijna 90% van de geënquêteerden vindt het een goed idee dat inwoners beslissen welke initiatieven ondersteund worden. 4 van de 5 vinden het duidelijk waar Overbetuwe Doet voor bedoeld is. Minder duidelijk is wanneer een initiatief wordt toegelaten of uitbetaald. Er is animo vanuit andere dorpen en wijken om mee te doen.

We doen de volgende aanbevelingen:

1. Vervang de bestaande regelingen door Overbetuwe Doet.
2. Trek samen op met dorpsraden, wijkplatforms e.a. inwonersplatforms.
3. Organiseer een informatiebijeenkomst voor initiatiefnemers en breng initiatiefnemers met elkaar in contact.
4. Bekijk Overbetuwe Doet in relatie tot financiering van voorliggende voorzieningen.

INLEIDING

Vanaf 2016 heeft gemeente Overbetuwe twee subsidieregelingen om (maatschappelijke) initiatieven van inwoners mogelijk te maken / te ondersteunen: het Fonds maatschappelijke initiatieven (Fmi) en het lokaal stimuleringsfonds innovatie voor inwoners (Invf). In 2017 constateerden we dat:

- er veel aanvragen binnen kwamen voor het Fmi
- dat relatief veel initiatieven een afwijzing kregen en
- dat de regelingen en werkwijze transparanter kunnen.

We concludeerden dat we naar een werkwijze willen waarin we MEER MOGELIJK kunnen MAKEN en die MAKKELIJKER, TOEGANKELIJKER en DUIDELIJKER is.

Om die reden hebben we vanaf het najaar 2017 ervaring opgedaan met **Overbetuwe Doet**.

Overbetuwe Doet is een **centraal, extern én digitaal platform** dat initiatieven van inwoners verbindt aan geld dat de gemeente *via inwoners* beschikbaar stelt. Het **doel** is om inwoners en organisaties te *stimuleren om initiatieven te nemen en uit te voeren*. Zie www.overbetuwedoet.nl.

Overbetuwe Doet is eerst uitgetest in Heteren (najaar 2017-voorjaar 2018). Op basis van de evaluatie is besloten Overbetuwe Doet uit te rollen in twee andere kernen / wijken om te ervaren hoe Overbetuwe Doet daar functioneert.

CONCLUSIE EVALUATIE PILOT OVERBETUWE DOET IN HETEREN – MEI 2018

Overbetuwe Doet heeft inderdaad meer initiatieven mogelijk gemaakt. De werkwijze is duidelijker en transparanter dan de subsidieregelingen voor Fmi en Invf. En naast een betere toegankelijkheid heeft Overbetuwe Doet ook meerwaarde opgeleverd als het gaat om de contacten en verbindingen in de kern.

Het platform wordt niet als gemakkelijk(er) ervaren, over de gebruiksvriendelijkheid hebben we veel feedback en input gekregen. Die moet beter. Initiatiefnemers verschillen van mening over of Overbetuwe Doet het voor hen makkelijker maakt om middelen voor hun initiatieven te werven. Voor de een is Overbetuwe Doet makkelijker dan een subsidieaanvraag doen met bijbehorend projectplan, voor een ander is juist dat laatste weer makkelijker.

Verreweg het grootste deel van de mensen die de enquête invulden vindt het feit dat inwoners met Overbetuwe Doet zelf kunnen bepalen welke initiatieven ondersteuning verdienen een goed idee.

Kortom, de ervaringen met Overbetuwe Doet zijn positief en er zijn nog verbetermogelijkheden voor de website. De kern Heteren is heel actief aan de slag gegaan met Overbetuwe Doet. Onze aanname is dat de methodiek van Overbetuwe Doet voor andere kernen (nog) meer meerwaarde heeft.

Van het najaar 2018 tot voorjaar 2019 heeft Overbetuwe Doet gedraaid in Heteren, Valburg en Elst-Noord. Voorliggend evaluatie is gebaseerd op een enquête (127 respondenten, waarvan 14

initiatiefnemers), feedback van initiatiefnemers in contacten met de regisseur en twee evaluatiebijeenkomsten met enkele lokale verbinders ('meedenkers') en initiatiefnemers.

WERKWIJZE OVERBETUWE DOET

De werkwijze van Overbetuwe Doet is totaal anders dan de huidige werkwijze van het Fmi met een beoordelingscommissie die subsidieaanvragen toetst aan de subsidieverordening. De inzet van Overbetuwe Doet is inwoners met een goed idee zodanig te ondersteunen dat zij dat idee zelf kunnen realiseren. Het gaat dan niet alleen om financiën, maar ook (en soms zelf meer nog) over het verder vormgeven van het idee en het in contact brengen met de juiste mensen (expertise en contacten) en organisaties. Overbetuwe Doet werkt daarin samen met mensen die zich al inzetten voor de leefbaarheid in de kernen door te verbinden en inwoners met een idee te ondersteunen. Zij denken mee bij de lancering van Overbetuwe Doet in een kern en bij de evaluatie.

Vorbereiding:

- communicatieplanning Overbetuwe Doet bespreken met 'verbindende' inwoners van dorpsraden/ wijkplatforms, buurtverbinders, #HeterenSociaal/ t Zwarte Schoopen aanvullen met lokale communicatiekanalen.
- informeren sociale kernteams/ (jongeren)opbouwwerkers (via kernenadviseurs)
- (eenmalig) vooraankondiging met uitleg Overbetuwe Doet
- meld nu je idee aan op www.overbetuwedoet.nl via huis-aan-huisbladen, social media en lokale communicatiekanalen.

Initiatieven:

- initiatiefnemer heeft een idee en meldt dat aan op www.overbetuwedoet.nl evt. met hulp van een lokale contactpersoon of de regisseur van Overbetuwe Doet.
- regisseur van Overbetuwe Doet neemt binnen 5 werkdagen contact op met initiatiefnemer:
 - o voldoet het aan (minimale) voorwaarden?
 - o moet er iets extra's / anders geregeld worden (vergunning, toestemming,)
 - o welke vragen / verbetermogelijkheden zijn er nog?
 - o bekend met mensen/ organisaties die kunnen helpen om het initiatief te realiseren met kennis of middelen? (bijv Oost-Betuws Uitdaging)
 - o daarna komt het initiatief op de website te staan.
- initiatiefnemer brengt het initiatief zelf onder de aandacht bij buurtgenoten en verzamelt zo cheques/ donaties, materialen en/of hulp.
- als 100% van het gevraagde bedrag gespaard is, wordt er uitbetaald.

Is er niet voldoende gespaard, dan overlegt de regisseur met de initiatiefnemer: langer sparen en later uitvoeren? Stoppen (want te weinig draagvlak)? Of aanpassen om het initiatief toch uit te kunnen voeren?

Cheques:

- huishoudens ontvangen een nieuwsbrief met een cheque ter waarde van een bepaald bedrag.
- deze kunnen zij gedurende circa 5 weken activeren via www.overbetuwedoet.nl en doneren aan één of meerdere initiatieven. Of zij geven de cheque aan de initiatiefnemer: persoonlijk, via een inzamelbox van het initiatief (bijv. bij de supermarkt) of via actievelingen die huis-aan-huis gaan om cheques te vragen.

Organisatie:

- uitvoering door een klein team van regisseur, communicatiemedewerker en ondersteuner.

- senior beleidsmedewerker, kernenadviseurs en communicatieadviseur bepalen mee de strategie en regelen randvoorwaarden.
- het platform www.overbetuwedoet.nl met chequecodes, helpdesk en financiële afhandeling initiatieven wordt ingekocht bij Bruis Advies (die het concept hebben ontwikkeld).
- met Ede Doet en Lingewaard Doet worden ervaringen en waar mogelijk ontwikkelkosten gedeeld.

RESULTATEN: MAAKT OVERBETUWE DOET MEER MOGELIJK?

Cijfers pilot	2017/2018 2 rondes	2018/2019 2 rondes		
Aantal/ kern	Heteren	Heteren	Valburg	Elst-Noord
Adressen ¹	2132	2126	803	2828
Cheques verzonden	4264	4252	1606	5656
Cheques geactiveerd (%)	1540 (36%)	1558 (37%)	742 (46%)	835 (15%)
Ter waarde van	€ 11.500	€ 11.685	€ 5.565	€ 6.262,50
Initiatieven aangemeld	10	+ 19	7	14
Initiatieven voldoende gespaard	7	+ 12	5	9
Gebruiksaccounts ²	456	990		

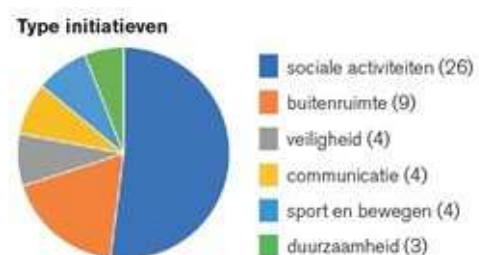
Via de subsidieregeling van het Fonds Maatschappelijke Initiatieven werden in 2 jaar (2016/2017) 46 van de 111 aanvragen toegekend zijn. Tijdens de uitgebreide pilot van Overbetuwe Doet van 2x een half jaar duurde in één resp. drie kernen werden 50 initiatieven aangemeld.

Initiatiefnemers motiveerden hun deelname aan Overbetuwe Doet als volgt:

- nieuw initiatief (20x) “Ik heb (al langer) dit idee. Nu kan ik het uitvoeren”
- iets extra’s toevoegen aan bestaand initiatief (19x)
- toegenomen kosten van bestaand evenement opvangen (5x)
- bestaand initiatief financieren (6x)

Van de 50 initiatieven:

- heeft één initiatief te weinig gespaard en wordt niet uitgevoerd
- 33 initiatieven zijn of worden uitgevoerd en
- 16 initiatieven zijn nog aan het sparen.
Daarvan heeft een enkeling de uitvoering uitgesteld om langer te kunnen sparen.

¹ Aantal woonpanden + winkelpanden

² Tijdens de pilot van 2017/2018 in Heteren was een gebruiksaccount noodzakelijk om cheques te activeren. Op basis van de evaluatie van die pilot is het nu ook mogelijk om een cheque aan een initiatief te doneren zonder account. Een gebruiksaccount geeft wel meer mogelijkheden (bijv. aan meerdere initiatieven doneren, zelf een initiatief aanmelden).

Geactiveerde cheques

	Ronde 1 11/2017	Ronde 2 03/2018	Ronde 3 11/2018	Ronde 4 02/2019
Heteren	28%	44%	31%	42%
Elst-Noord	-	-	11%	18%
Velburg	-	-	42%	50%

Het merendeel spaarde in 2 rondes dus voldoende bij elkaar om het initiatief uit te kunnen voeren. Dit geldt voor alle drie de kernen, hoewel in Elst-Noord relatief minder cheques zijn geactiveerd. Daar is nog winst te behalen.

Overbetuwe Doet levert niet alleen geld op om het initiatief uit te voeren, maar ook draagvlak, vrijwilligers, deelnemers, middelen en sociale contacten.

Regisseur Overbetuwe Doet: "Heel prettig om ver voor de uitvoering al contact te hebben met een initiatiefnemer en te horen wat men wil bereiken en waarom. Daardoor kon ik ze in een vroeg in contact brengen met ambtenaren die mee konden denken voor de uitvoering, met de Oost-Betuwse Uitdaging voor materiaal of advies, of met een andere initiatiefnemer die iets soortgelijks heeft gedaan."

12. Wat heeft het verzamelen van cheques u (naast geld) opgeleverd?
(meerdere antwoorden mogelijk)

☒ (Type vraag: Meerkeuze, meer antwoorden)

Antwoord	Aantal	Percentage	
Vrijwilligers	4	28.57 %	
Middelen (materiaal, gereedschap, apparatuur of producten)	2	14.29 %	
Extra bijdragen (bijv. iDEAL-donaties)	1	7.14 %	
Meer mensen die deelnamen aan mijn initiatief	3	21.43 %	
Meer draagvlak (medestanders) voor mijn initiatief	8	57.14 %	
Meer sociale contacten ("meer mensen kennen mij nu")	2	14.29 %	
Niets	2	14.29 %	
Anders, nl	4	28.57 %	
Aantal respondenten	14		

Anders, nl: meer bekendheid (2x); dorpsmens met hart voor het dorp; persoonlijk contact: veel ouderen kwamen de cheque persoonlijk afgeven omdat ze het niet via de website konden.

RESULTATEN: MAAKT OVERBETUWE DOET HET OOK MAKKELIJKEER?

Na de pilot in Heteren (2017/2018) gaf 75% van de gebruikers van www.overbetuwedoet.nl voor gebruiksvriendelijkheid een voldoende tot (heel) goed, naast veel suggesties voor verbetering. Voor de uitgebreide pilot is het platform aangepast en is de score voor (voldoende tot heel goed) gebruiksvriendelijk opgelopen naar 79% en veel minder suggesties voor verbetering.

17. Hoe vindt u de gebruiksvriendelijkheid van www.overbetuwedoet.nl?

☐ (Type vraag: Meerkeuze, één antwoord)

Antwoord	Aantal	Percentage	
heel goed	16	12.60 %	
goed	51	40.16 %	
voldoende	33	25.98 %	
onvoldoende	11	8.66 %	
slecht	3	2.36 %	
weet niet/geen mening	13	10.24 %	
Aantal respondenten	127		

De meerderheid van de initiatiefnemers vindt het aanmelden van een initiatief wel oké of eenvoudig. 3 van de 14 respondenten/initiatiefnemers uit de enquête vonden het moeilijk en hebben steun gevraagd (2) of is er uiteindelijk uitgekomen (1).

Over de snelheid van het beoordelen van het initiatief is één respondent zeer ontevreden, 2 neutraal en 12 (zeer) tevreden). De meeste initiatiefnemers vonden het persoonlijke contact met Overbetuwe Doet prettig, 2 niet prettig of moeizaam. 9 van de 14 respondenten geven aan dat het initiatief beter is geworden door het contact.

10. Hoe heeft u het persoonlijke contact tussen Overbetuwe Doet en u als initiatiefnemer ervaren?

☐ (Type vraag: Meerkeuze, één antwoord)

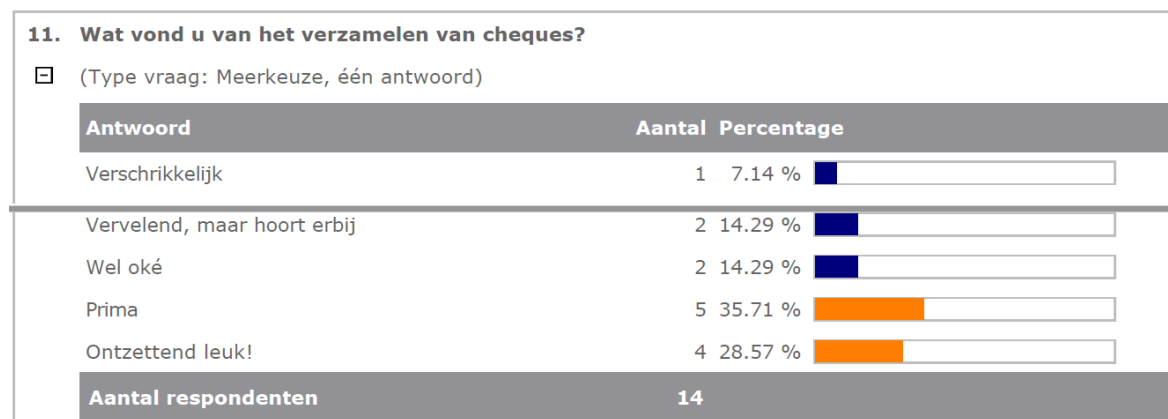
Antwoord	Aantal	Percentage	
Huh? Ik heb geen persoonlijk contact gehad	0	0 %	
Ik heb het niet als prettig ervaren	1	7.14 %	
Wel prettig, maar mijn initiatief is er niet beter van geworden	1	7.14 %	
Heel fijn! Mijn initiatief is er zelfs beter van geworden	9	64.29 %	
Anders, nl	3	21.43 %	
Aantal respondenten	14		

Regisseur Overbetuwe Doet: “Door het telefonisch contact na aanmelding van een initiatief is meteen duidelijk hoe ervaren de initiatiefnemer is met alles wat er bij komt kijken. Sommigen hebben een duidelijk en helder plan, anderen hebben baat bij even meedenken en aanscherpen. Door dit vroege contact kon ik latere aanpassingen van het initiatief bijv. in de begroting of planning beter plaatsen. Een what’s app berichtje om even af te stemmen en het initiatief stond weer online.”

Slechts een enkeling vond het verzamelen van cheques verschrikkelijk. Toch is het niet voor iedereen even gemakkelijk. Kleinere initiatieven moeten wat meer moeite doen om mensen te bereiken dan initiatiefnemers met een groot netwerk. Dat is niet erg, want het helpt om meer bekend te worden en meer verbinding te krijgen met het dorp.

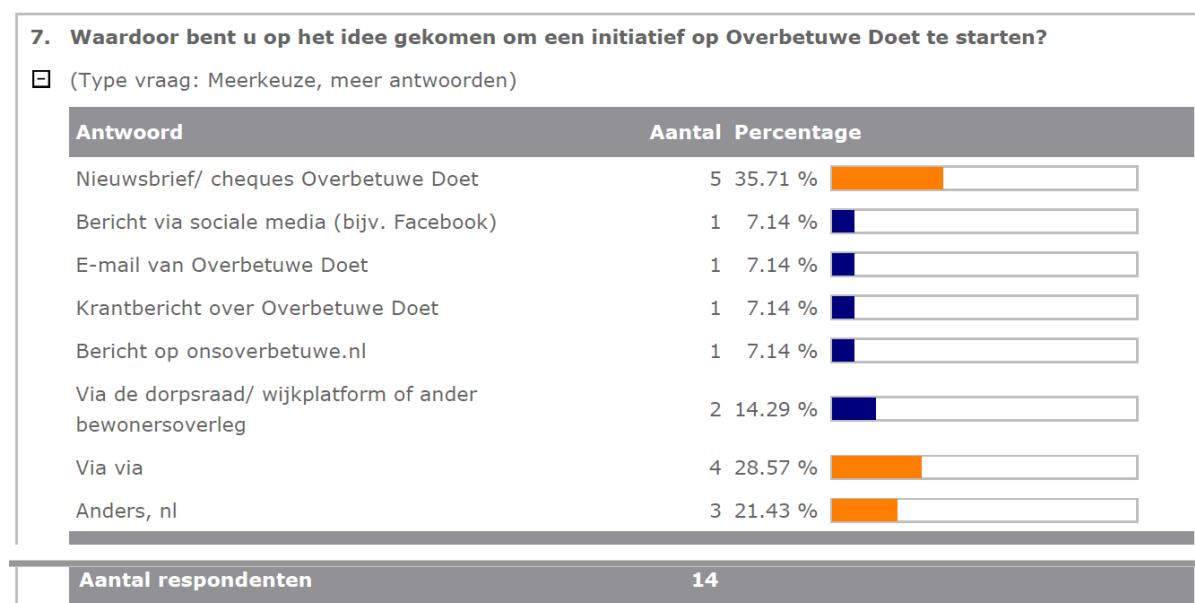
Initiatiefnemers en meedenkers vinden het belangrijk dat initiatieven van maatschappelijk belang (voorliggende voorziening) niet telkens cheques moeten verzamelen voor hun voortbestaan. Men

vraagt zich af hoe Overbetuwe Doet zich verhoudt met de financiering van deze algemene voorzieningen.

RESULTATEN: IS OVERBETUWE DOET TOEGANKELIJKER?

Net als tijdens de pilot in Heteren, weten ook inwoners met een goed idee in Valburg en Elst (Noord) Overbetuwe Doet goed te vinden. De meeste initiatiefnemers kwamen op het idee door de nieuwsbrief van Overbetuwe Doet of via via.

Anders, nl: ik ken het uit Ede, ivm organisatie evenement, via kernenadviseur.

De voortvarende start met hoge activeringspercentages (30% was de verwachting, Heteren en Valburg kwamen daar meteen boven) is mede te danken aan de inzet van actieve inwoners van de dorpsraden, #Heteren Sociaal, Het Zwarte Schoap en de buurtverbinders. Zij hebben vanaf de start meegedacht over Overbetuwe Doet in hun dorp/ wijk, Overbetuwe Doet via hun eigen kanalen onder de aandacht gebracht en vragen/signalen teruggekoppeld naar het team van Overbetuwe Doet. Ook hebben zij initiatiefnemers geholpen bij het aanscherpen en/of aanmelden van hun idee op www.overbetuwedoet.nl.

In Elst (Noord) is de structuur en zijn de communicatiekanalen minder sterk dan in Heteren en Valburg en dat zie je terug in de lagere activeringspercentages (11% en 18%). Initiatiefnemers uit Elst adviseren om bij de uitrol een start/informatiebijeenkomst voor inwoners met een idee te houden opdat zij snel aan kunnen haken op Overbetuwe Doet. Ervaren initiatiefnemers willen hun kennis en netwerk delen met nieuwe initiatiefnemers.

Regisseur Overbetuwe Doet: “Meerdere initiatiefnemers bellen met de vraag of iets wel of niet ‘mag’. Ik leg dan uit dat er op zich veel mag. Maar omdat niet de gemeente bepaalt waar het geld heen gaat, maar dorpsgenoten, is de vraag eerder: waarom zou een dorpsgenoot zijn/haar cheque doneren? Wat voegt het initiatief toe aan de leefbaarheid van het dorp?

Ook als iemand zijn initiatief aan wil passen, gaat het niet zozeer over regels en voorwaarden van Overbetuwe Doet maar over de mensen die zich al aan het initiatief hebben verbonden. Besteed je het geld nog steeds aan het doel waar mensen hun cheque voor hebben gedoneerd? En hoe zorg je ervoor dat de donateurs weten dat de uitvoering er iets anders uit komt te zien? Bijv. door een update te plaatsen.”

3 van de 5 respondenten denken dat zij Overbetuwe Doet (waarschijnlijk) wel zouden gebruiken. 10% van de respondenten uit Valburg, 16% uit Elst-Noord en 23% uit Heteren zal dat (waarschijnlijk) niet doen.

16. Denkt u dat u in de toekomst Overbetuwe Doet zou gebruiken om geld of andere middelen te verzamelen voor een idee in uw buurt?

☐ (Type vraag: Meerkeuze, één antwoord)

Antwoord	Aantal	Percentage	
ja	52	40.94 %	
waarschijnlijk wel	25	19.69 %	
weet ik niet	27	21.26 %	
waarschijnlijk niet	15	11.81 %	
nee	8	6.30 %	
Aantal respondenten	127		

RESULTATEN: IS OVERBETUWE DOET DUIDELIJKER?

Bijna 90% van de respondenten vindt het een goed idee dat inwoners bepalen welke initiatieven ondersteund worden. 4 van de 5 vindt het duidelijk waar Overbetuwe Doet voor bedoeld is. Niet voor iedereen is duidelijk wanneer een initiatief wordt toegelaten (30%) of wanneer een initiatief krijgt uitbetaald (24%). Voor de meerderheid is het wel (min of meer) duidelijk.

18. Bij subsidieregelingen bepaalt doorgaans de gemeente of een (externe) commissie welke subsidieaanvragen goedgekeurd worden (en dus geld krijgen). Via Overbetuwe Doet geeft de gemeente huishoudens cheques die zij kunnen doneren aan initiatieven.

Inwoners bepalen daarmee zelf welk initiatief uitgevoerd kan worden. Wat vindt u hiervan?

☐ (Type vraag: Meerkeuze, één antwoord)

Antwoord	Aantal	Percentage	
goed idee	113	88.98 %	
slecht idee	7	5.51 %	
geen mening/maakt me niet uit	7	5.51 %	
Aantal respondenten	127		

Is het duidelijk...	Ja	Nee	Min of meer
... waar Overbetuwe Doet voor bedoeld is?	82%	4%	14%
... waarom een initiatief wel of niet wordt toegelaten?	40%	30%	30%
... wanneer een initiatief uitbetaald krijgt?	51%	24%	24%

Regisseur Overbetuwe Doet: “Het is voor iedereen even wennen dat het niet gaat over de regels maar om de bedoeling. Zowel met initiatiefnemers als met collega’s en samenwerkingspartners worden de gesprekken en afwegingen anders. Ze gaan over wat we willen bereiken en hoe we dat kunnen realiseren. En pas daarna over wat daarover moet worden vastgelegd.”

Er komen al vragen uit andere dorpen en wijken wanneer zij mee kunnen doen aan Overbetuwe Doet.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Overbetuwe Doet **MAAKT MEER MOGELIJK**, is **MAKKELIJKER**, **TOEGANKELIJKER** en **DUIDELIJKER** dan de bestaande regelingen Fonds Maatschappelijke Initiatieven en het lokaal stimuleringsfonds innovatie voor inwoners.

Daarom doen we de volgende aanbevelingen:

1. Stop met de bestaande regelingen en zet Overbetuwe Doet in voor heel Overbetuwe.
2. Trek samen op met actieve inwoners die zich al inzetten voor verbindingen in het dorp of wijk (dorpsraden, wijkplatforms e.a. inwonersplatforms).
3. Organiseer een informatiebijeenkomst voor potentiële initiatiefnemers en breng initiatiefnemers met elkaar in contact.
4. Leg uit hoe Overbetuwe Doet zich verhoudt tot de financiering van voorliggende voorzieningen of tot andere subsidieregelingen en wanneer/ hoe een bewonersinitiatief aanspraak kan maken op deze.